

Vysokoškolská kvalifikační práce - bakaláři (diplomová práce)
posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: Marie Lukáčová

Název práce: Dokument (ČHOS)

Slovní hodnocení:

Každé výročí Mnichovské dohody či výročí obsazení Československa německou armádou je spojeno s hledáním způsobu promluvy k těmto událostem. Přes snahu najít argumenty, který by dokázaly ospravedlnit rozhodnutí přenechat velkou část československého území cizí armádě bez většího odporu, se charakter rozprav ustálil v poleze znovu vyvolávané hořkosti z vlastního selhání a bezmoci toto zpětně ovlivnit. Tento pocit znovu prožívá každý, kdo se ocitne před objekty bunkrů a vedle ohromení z inženýrského a stavební řešení obranného valu se šíří myšlenkami o národním selhání. Disproporce mezi mírou morální a vojenské připravenosti bránit zemi a neochotou politické reprezentace státu vzít na sebe zodpovědnost za rozhodnutí, které by naplnilo a osmyslnilo astronomickou částku věnovanou na výstavbu obranného valu, je tak obrovská, že se stala součástí našeho dějinného sebehodnocení.

I Marie Lukáčová se ve svém videu tématizuje historickou událost, ve které se silný obránce vzdá jen o málo silnějším útočníkovi. Je možné předpokládat, že k tomu má i velmi osobní vztah, neboť jejím rodným městem je Opava, kde pomníky národní hořkosti jsou součástí samotného města. Ve videu ale nejde jen o to. Téma posouvá k realitám současného politicko-ekonomického nastavení, ve kterém národní stát ztrácí svoje kontury stejně jako jeho hranice. Teritorium je ale definováno jeho obyvateli a ti si dokážou definovat svoje zájmy. Marie Lukáčová popisuje sbor dobrovolníků ve stejnkrojích, kteří se rozhodli bránit zemi proti nepostížitelné moci ekonomických vazeb světové ekonomiky, volného trhu a globalizačním tendencím. Ke slovu se dostává obecné téma absence hranice a přirozené snahy ji opětovně definovat.

K popsání tohoto se Marie Lukáčová uchyluje k tradičnímu filmovému formátu. Lépe řečeno fiktivnímu dokumentu. Tradiční je také členění filmového vyprávění: prolog, drama a epilog. V první části se na pozadí záběrů s krajinou srostlých torz opevnění deklamují historická fakta spojená s budovanou obrannou strategií meziválečného Československa. V druhé části se ke slovu dostává trojice mužů posedávající před jedním z bunkrů a autentičnost jejich dialogů může připomínat navozovanou expresi kultovního studentského filmu Jana Svěráka Ropáci (1988). Na rozdíl od něj se hlavní obrazovou složkou práce Marie Lukáčové stává půvabná krajina, ve které jednotlivé objekty nepoužitého obranného valu vystupují jako bludné kameny. Záběry jsou prostřihávány obrazy, které nás postupně informují, že novodobé hlídání hranic země se netýká pouze třech podivínů, ale že se jedná rozsáhlejší organizaci. Vložené trikové záběry jasně definují pocit ohrožení. Drama vrcholí sestřelením dronu, po němž následuje epilog v podobě pěveckého sboru, který přednáší oslavný hymnus.

Video obsahuje literární způsob vedení příběhu a zároveň zvládnutý filmový jazyk. Vyprávění má spád a gradaci. Prolog a epilog tvoří jasné ohraničení obsahového vyznění, které velmi umně osciluje

mezi patosem a vtípem. Marii Lukáčové v tomto mimořádně pomáhá trojce mužů, která bunkr skutečně obývá a je schopná předvést etudy, které se pohybují na hranici absurdního divadla.

Dohledání nového smyslu československého obranného valu je nevysloveným holdem úsilí o jeho vybudování. Nová náplň v podobě dobrovolnického sboru, který je odhodlaný bránit naše území před nekontrolovatelnými dodávkami zboží všeho druhu, je ale podle mého názoru vlastně až druhořadá. Nejde ani tak o to zaobírat se funkcí hranice ve spojené Evropě či globalizovaném světě, jako spíše o opětovné spojení bunkrů s hrdinstvím, jenž nemělo možnost se v kritické chvíli naplnit. Absence hrdinství v místech, kde bychom si jej přáli v dějinné retrospektivě nalézat, nahrazuje občanská aktivita. A pokud akceptujeme spolu s autorkou, že občanská aktivita je zároveň základem uvědomění si příslušnosti k celku (národu nebo státu), nemáme k patosu už nijak daleko.

Otázky k rozpravě:

Co příkladem hrdinství v současné české společnosti?

Kdo je největším českým hrdinou a proč?

Jak bude video prezentováno?

Závěrečné hodnocení: Marii Lukáčové se podařilo vytvořit video, u kterého nemám po obsahové, formální či technické stránce co vytknout. Vyzrálostí převyšuje obvyklou úroveň bakalářských.

Návrh klasifikace:A (95 bodů)

Posudek vypracoval(a): Mgr. Rostislav Koryčánek

Datum:7. 6. 2015

Podpis:

